Euroopan parlamentti
2024-2029

Ulkoasiainvaliokunta

2025/2252(INI)

6.3.2026

MIETINTÖLUONNOS

Kosovoa koskevasta komission vuoden 2025 kertomuksesta
(2025/2252(INI))

Ulkoasiainvaliokunta

Esittelijä: Riho Terras

SISÄLTÖ

Sivu

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS 3

PERUSTELUT 10

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

Kosovoa koskevasta komission vuoden 2025 kertomuksesta
(2025/2252(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon 1. huhtikuuta 2016 voimaan tulleen Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Kosovon välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen[1],

– ottaa huomioon Kosovon 15. joulukuuta 2022 jättämän Euroopan unionin jäsenyyttä koskevan hakemuksen,

– ottaa huomioon Kosovon 12. toukokuuta 2022 jättämän Euroopan neuvoston jäsenyyttä koskevan hakemuksen,

– ottaa huomioon 1. elokuuta 2017 alkaen voimassa olleen, Euroopan unionin ja Kosovon välillä tehdyn puitesopimuksen yleisistä periaatteista Kosovon osallistumiselle Euroopan unionin ohjelmiin[2],

– ottaa huomioon liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA III) perustamisesta 15. syyskuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1529[3],

– ottaa huomioon luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, annetun asetuksen (EU) 2018/1806 muuttamisesta Kosovon osalta 19. huhtikuuta 2023 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/850[4], jolla sallitaan Kosovon biometristen passien haltijoiden viisumivapaa matkustaminen 1. tammikuuta 2024 alkaen,

– ottaa huomioon Länsi-Balkanin uudistus- ja kasvutukivälineen perustamisesta 14. toukokuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1449[5],

– ottaa huomioon 19. ja 20. kesäkuuta 2003 Thessalonikissa pidetyn Eurooppa-neuvoston kokouksen puheenjohtajan päätelmät,

– ottaa huomioon vuonna 2018, 2020 ja 2021 Sofiassa, Zagrebissa ja Brdo pri Kranjussa pidetyt EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokoukset ja niiden julkilausumat,

[1] EUVL L 71, 16.3.2016, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/342/oj.
[2] EUVL L 195, 27.7.2017, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/1388/oj.
[3] EUVL L 330, 20.9.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
[4] EUVL L 110, 25.4.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/850/oj.
[5] EUVL L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– ottaa huomioon 1. heinäkuuta 2025 Skopjessa Pohjois-Makedoniassa pidetyn Länsi-Balkanin johtajien kokouksen Länsi-Balkanin kasvusuunnitelmasta,

– ottaa huomioon 17. joulukuuta 2025 pidetyssä EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokouksessa annetun julistuksen,

– ottaa huomioon 16. joulukuuta 2025 annetut Eurooppa-neuvoston puheenjohtajavaltion päätelmät laajentumisesta,

– ottaa huomioon 28. elokuuta 2014 käynnistetyn Berliinin prosessin,

– ottaa huomioon 22. lokakuuta 2025 pidetyn Berliinin prosessia käsitelleen vuoden 2025 huippukokouksen puheenjohtajan päätelmät,

– ottaa huomioon 6. lokakuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Länsi-Balkanin talous- ja investointisuunnitelma” (COM(2020)0641),

– ottaa huomioon 8. marraskuuta 2023 annetun komission tiedonannon ”Länsi-Balkanin uusi kasvusuunnitelma” (COM(2023)0691),

– ottaa huomioon 20. maaliskuuta 2024 annetun komission tiedonannon laajentumista edeltävistä uudistuksista ja politiikkojen uudelleentarkastelusta (COM(2024)0146),

– ottaa huomioon 4. marraskuuta 2025 annetun komission tiedonannon ”Vuoden 2025 tiedonanto EU:n laajentumispolitiikasta” (COM(2025)0690) ja siihen liittyvän komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”Kosovo 2025 Report” (SWD(2024)0752),

– ottaa huomioon Ateenassa 25. lokakuuta 2005 allekirjoitetun energiayhteisön perustamissopimuksen, jolla pyritään ulottamaan EU:n energian sisämarkkinoita koskevat säännöt myös Kaakkois-Eurooppaan,

– ottaa huomioon 10. kesäkuuta 1999 annetun YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244, 22. heinäkuuta 2010 annetun Kansainvälisen tuomioistuimen neuvoa-antavan lausunnon Kosovon yksipuolisen itsenäisyysjulistuksen kansainvälisen oikeuden mukaisuudesta ja 9. syyskuuta 2010 annetun YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 64/298, jossa pantiin merkille Kansainvälisen tuomioistuimen lausunnon sisältö ja pidettiin myönteisenä EU:n valmiutta helpottaa Serbian ja Kosovon välistä vuoropuhelua,

– ottaa huomioon Kosovon jatkuvan mukautumisen EU:n yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan,

– ottaa huomioon 19. huhtikuuta 2013 tehdyn ensimmäisen sopimuksen Serbian ja Kosovon välisten suhteiden normalisointia koskevista periaatteista ja 25. elokuuta 2015 tehdyt sopimukset sekä käynnissä olevan EU:n tuella käytävän vuoropuhelun suhteiden normalisoimiseksi,

– ottaa huomioon 27. helmikuuta 2023 tehdyn Brysselin sopimuksen ja 18. maaliskuuta 2023 tehdyn Ohridin sopimuksen ja sen täytäntöönpanoliitteen,

– ottaa huomioon Naton johtamien Kosovon joukkojen (KFOR-joukot) jatkuvan läsnäolon ja mandaatin Kosovossa ja toteaa, että ne auttavat edelleen turvallisen ja vakaan toimintaympäristön ja vapaan liikkuvuuden ylläpitämisessä,

– ottaa huomioon Kosovossa toteutettavasta Euroopan unionin oikeusvaltio-operaatiosta, EULEX Kosovo, hyväksytyn yhteisen toiminnan 2008/124/YUTP muuttamisesta 5. kesäkuuta 2025 tehdyn neuvoston päätöksen (YUTP) 2025/1161[6], jolla jatkettiin operaation toimeksiantoa 14. kesäkuuta 2025 saakka,

– ottaa huomioon Kosovossa vuonna 2025 pidettyjä parlamenttivaaleja koskevan Euroopan unionin vaalitarkkailuvaltuuskunnan laatiman loppuraportin,

– ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Kosovosta,

– ottaa huomioon EU:n ja Kosovon parlamentaarisen vakautus- ja assosiaatiovaliokunnan 9. joulukuuta 2024 pidetyssä 12. kokouksessa hyväksytyt yhteiset suositukset,

– ottaa huomioon Transparency International -järjestön vuoden 2025 korruptioindeksin,

– ottaa huomioon Toimittajat ilman rajoja -järjestön maailman lehdistönvapausindeksin 2025,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 55 artiklan,

– ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A10-0000/2026),

A. toteaa, että laajentumispolitiikka on yksi EU:n ulkopolitiikan tuloksellisimmista välineistä ja geostrateginen investointi pitkäaikaiseen rauhaan, vakauteen ja vaurauteen Euroopassa;

B. toteaa, että demokratia, ihmisoikeudet ja oikeusvaltioperiaate ovat perusarvoja, joiden varaan EU rakentuu;

C. ottaa huomioon, että kutakin laajentumismaata arvioidaan sen omien ansioiden perusteella; ottaa huomioon, että tarvittavien uudistusten toteuttaminen sekä kriteerien ja yhteisten eurooppalaisten arvojen noudattaminen määrittävät liittymisaikataulun ja etenemistahdin;

D. ottaa huomioon, että Kosovon liittyminen EU:hun riippuu myös suhteiden normalisoinnista Serbian kanssa;

Sitoutuminen EU-jäsenyyteen

1. pitää myönteisenä Kosovon jatkuvaa sitoutumista EU-jäsenyysprosessiin, sillä se on osoitus selkeästä strategisesta geopoliittisesta valinnasta ja siitä, että Kosovon EU-jäsenyydellä on takanaan laaja julkinen kannatus;

2. toteaa jälleen olevansa vakuuttunut siitä, että Kosovon tulevaisuus on EU:ssa, erityisesti kun otetaan huomioon alueen nykyinen geopoliittinen kehityssuunta,

[6] EUVL L, 2025/1161, 6.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1161/oj.

maailmanpolitiikassa nopeasti tapahtuneet merkittävät muutokset ja lisääntyvä kilpailu autoritaaristen hallintojen kanssa;

3. suhtautuu myönteisesti Kosovon uuden kansalliskokouksen ja hallituksen muodostamiseen 12. helmikuuta 2026, joulukuussa 2025 pidettyjen ennenaikaisten parlamenttivaalien ja yli vuoden kestäneen poliittisen pattitilanteen jälkeen; pitää kuitenkin valitettavana, että vuoden 2025 poliittinen prosessi ajautui lamaannustilaan, joka johti Kosovon ”menetettyyn vuoteen”; pitää myös valitettavana, että kansalliskokous ei ole valinnut uutta presidenttiä perustuslain mukaisessa määräajassa, mikä on pakottanut maan uusiin vaaleihin; panee merkille kansalliskokouksen hajottamisen presidentin asetuksella, joka pantiin täytäntöön 6. maaliskuuta 2026;

4. suhtautuu lisäksi myönteisesti siihen, että Kosovon kansalliskokous ratifioi uudistus- ja kasvutukivälineen mukaiset sopimukset 13. helmikuuta 2026;

5. painottaa, että uskottava laajentuminen edellyttää jatkuvan uudistusvauhdin ylläpitämistä, ja kehottaa Kosovoa edistymään vauhdikkaammin erityisesti oikeusvaltioperiaatetta ja perusvapauksia koskevien EU:hun liittyvien uudistusten toteuttamisessa; korostaa, että näiden uudistusten uudelleenpriorisointi on välttämätöntä, jotta Kosovo voi palata EU:hun liittymisen tielle;

6. antaa tukensa Kosovon joulukuussa 2022 jättämälle EU-jäsenyyshakemukselle; kehottaa niitä viittä jäsenvaltiota, jotka eivät ole vielä tunnustaneet Kosovon itsenäisyyttä, tekemään niin, jotta Kosovo voi edetä yhdenvertaisesti muiden ehdokasmaiden kanssa;

7. toteaa jälleen tukevansa kaikilta osin Kosovon hakemusta Euroopan neuvoston jäseneksi ja maan strategista kehityssuunnitelmaa liittyä Naton rauhankumppanuusohjelmaan;

8. kiittää Kosovoa siitä, että se on jatkanut politiikkansa kattavaa mukauttamista EU:n yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan, myös EU:n Venäjään ja Valko-Venäjään kohdistamien rajoittavien toimenpiteiden täytäntöönpanon jatkamisen osalta, ja siitä, että se on tuominnut yksiselitteisesti Venäjän hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan;

9. suhtautuu myönteisesti Kosovon vastaisten EU:n toimenpiteiden asteittaiseen poistamiseen toukokuusta 2025 alkaen ja kehottaa purkamaan välittömästi jäljellä olevat toimenpiteet, jotka eivät ole enää perusteltuja ja jotka vaikuttavat yhä kielteisesti Kosovon yhteiskuntaan; toteaa, että tämä vaikutus näkyy koko yhteiskunnassa ja on vaikuttanut erityisesti paikallisyhteisöihin, kansalaisyhteiskunnan organisaatioihin sekä pieniin ja keskisuuriin yrityksiin (pk-yrityksiin);

Demokratia ja oikeusvaltioperiaate

10. pitää tervetulleena yleisesti ottaen myönteistä arviota vuoden 2025 parlamentti- ja paikallisvaalien järjestämisestä ja toteaa, että vaalit sujuivat rauhanomaisesti, moniarvoisesti ja osallistavasti;

11. suhtautuu myönteisesti Kosovon serbien osallistumiseen vuoden 2025 parlamentti- ja paikallisvaaleihin ja siihen, että neljä vastanimitettyä serbipormestaria on ottanut hoitaakseen albanialaisten edeltäjiensä tehtävät serbienemmistöisissä kunnissa;

12. pitää valitettavina jatkuvia pyrkimyksiä politisoida riippumattomia instituutioita, mukaan lukien keskusvaalilautakuntaan kohdistuva painostus, ja puutteita riippumattoman medialautakunnan hallinnossa;

13. on edelleen huolissaan oikeusvaltiostrategian vähäisestä täytäntöönpanosta ja uudistusten riittämättömästä seurannasta, Kosovon tuomarineuvoston ja Kosovon syyttäjäneuvoston puuttuvasta jäsenyydestä sekä viivästyksistä oikeuslaitoksen uudistusten täytäntöönpanossa;

14. on huolissaan siitä, että korruption torjunnassa on yleisesti ottaen edistytty vain vähän; panee huolestuneena merkille, että Kosovon sijoitus on pudonnut vuoden 2025 maailmanlaajuisessa korruptioindeksissä, jossa se on sijalla 76 kaikkiaan 182 maasta ja alueesta, mikä on kolme sijaa alempana kuin vuonna 2024 ja kertoo siitä, että nousujohtoinen kehitys on kääntynyt laskuun;

15. pitää myönteisenä, että järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa on edistytty jonkin verran; kehottaa hyväksymään pikaisesti järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen kansallisen strategian ja toimintasuunnitelman;

16. kiittää EULEXia siitä, että se on ollut jatkuvasti mukana avustamassa Kosovon viranomaisia kestävien ja riippumattomien oikeusvaltioperiaatteen mukaisten instituutioiden perustamisessa;

Perusvapaudet ja ihmisoikeudet

17. toteaa, että vaikka ihmisoikeuksia koskeva oikeudellinen ja institutionaalinen kehys on pääpiirteissään käytössä, sen täytäntöönpano on edelleen riittämätöntä;

18. korostaa tarvetta vahvistaa vähemmistöyhteisöihin kuuluvien oikeudet turvaavan lainsäädännön täytäntöönpanoa;

19. panee merkille Kosovon moniarvoisen mediaympäristön, mutta pitää valitettavana, että sananvapauden takaamisessa ei ole edistytty; pitää valitettavana, että tiedotusvälineiden vapautta koskeva Kosovon sijoitus on pudonnut 24 sijaa vuoden 2025 lehdistönvapausindeksissä sijalle 99;

20. toteaa jälleen olevansa huolissaan toimittajiin ja media-alan työntekijöihin kohdistuvista hyökkäyksistä ja uhkauksista; kehottaa parantamaan syytteeseen asettamista ja mukauttamaan tiedotusvälineitä koskevan lainsäädännön EU:n säännöstöön ja muihin asiaankuuluviin kansainvälisiin normeihin;

21. korostaa tarvetta varmistaa yleisradioyhtiön kestäväpohjainen rahoitus ja riippumattomuus; kehottaa valvomaan tasapainoisesti ja edustavasti Kosovon yleisradioyhtiötä eli Kosovon radio- ja televisioyhtiötä (RTK);

22. on huolissaan siitä, että ulkomaisten toimijoiden levittämän etnisten ryhmien välisiä jännitteitä koskevan disinformaation määrä on kasvanut jatkuvasti erityisesti vaalien aikana; kehottaa vahvistamaan institutionaalisia toimia ja parantamaan medialukutaitoa;

Sovinto ja hyvät naapuruussuhteet

23. muistuttaa, että suhteiden normalisointi Serbian kanssa sekä Belgradin ja Pristinan välisen vuoropuhelun sitoumusten täytäntöönpano kuuluvat edelleen olennaisesti Kosovon Eurooppa-perspektiiviin;

24. toteaa jälleen kannattavansa kaikilta osin EU:n tuella käytävää vuoropuhelua ja on tyytyväinen siihen, että Peter Sørensenin toimeksiantoa EU:n erityisedustajana Belgradin ja Pristinan vuoropuhelussa on jatkettu 29. helmikuuta 2028 asti;

25. muistuttaa, kuinka tärkeää on, että Kosovon ja Serbian viranomaiset ovat rakentavasti mukana normalisointisopimuksen laatimisessa, sillä näin voidaan saada aikaan kattava ja oikeudellisesti sitova sopimus, joka perustuu vastavuoroiseen tunnustamiseen ja on kansainvälisen oikeuden mukainen; vaatii, että Kosovo ja Serbia panevat täytäntöön Brysselin ja Ohridin sopimukset, mihin sisältyy serbienemmistöisten kuntien liiton tai yhteisön perustaminen ja se, että Serbia lakkaa vastustamasta Kosovon jäsenyyttä alueellisissa ja kansainvälisissä järjestöissä, ja välttävät yksipuolisia toimia, jotka voisivat vaarantaa vuoropuheluprosessin;

26. odottaa Kosovon ja Serbian tekevän kaikin tavoin yhteistyötä ja toteuttavan kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta Banjskan vuoden 2023 terrori-iskuun syyllistyneet saatetaan nopeasti oikeuden eteen; pitää valitettavana, että Serbia ei ole vieläkään asettanut syytteeseen rikoksentekijöitä, erityisesti Srpska Listan varapuheenjohtajaa Milan Radoičićia;

27. panee merkille jopa 1 590 kadonneen henkilön ratkaisemattoman kohtalon ja toteaa, että huhtikuun 2024 ja syyskuun 2025 välisenä aikana ratkaistiin vain 26 tapausta;

28. muistuttaa KFOR-joukkojen merkityksestä ja antaa tunnustusta niiden jatkuville pyrkimyksille varmistaa turvallinen ja vakaa toimintaympäristö Kosovossa ja yleisesti Länsi-Balkanin alueella;

Sosioekonomiset uudistukset

29. toteaa, että Kosovon valmistautuminen talous- ja rahapolitiikan sekä kilpailukyvyn osa-alueilla on kohtuullisella tasolla; painottaa, että sen on mukautettava talousarviokehyksensä EU:n säännöstöön ja puututtava rakenteellisiin heikkouksiin, kuten kapeaan tuotantopohjaan ja siihen, että pk-yrityksillä on vaikeuksia saada rahoitusta;

30. panee merkille, että Kosovo on edistynyt jonkin verran valmistautumisessaan digitaaliseen muutokseen muun muassa laajentamalla verkkopalveluja ja 5G-kattavuutta; pitää valitettavana, että nykyisellään vain kymmentä prosenttia julkisista palveluista tarjotaan verkossa ja että digitalisaatio on edelleen hajanaista;

Energia, ympäristö, kestävä kehitys ja yhteydet

31. panee merkille, että Kosovo on edelleen erittäin riippuvainen vanhentuneista hiilivoimaloista ja että sen on tehtävä nopeammin investointeja energiatehokkuuteen;

32. kannustaa Kosovoa vahvistamaan institutionaalisia ja hallinnollisia valmiuksiaan strategisten infrastruktuurihankkeiden toteuttamista varten ja jatkamaan vireillä olevien liikenne- ja energiayhteyshankkeiden täytäntöönpanoa;

33. kehottaa painokkaasti Kosovoa varmistamaan, että toteutetaan asianmukaisia toimenpiteitä, joilla hoidetaan suojelualueita, muutetaan jätehuoltolakia ja pannaan täytäntöön ilmastonmuutosta koskeva laki;

°

° °

34. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Kosovon presidentille, hallitukselle ja kansalliskokoukselle.

PERUSTELUT

Euroopan parlamentti seuraa tiiviisti Kosovon poliittista ja sosioekonomista kehitystä. Tällä mietinnöllä parlamentti pyrkii esittämään arvionsa Kosovon tilanteesta ja Euroopan komission vuoden 2025 edistymiskertomuksen lisäksi myös parlamentin poliittisen arvion tarkastelujaksosta Kosovossa. Yhteenvetona todettakoon, että vuotta 2025 on pidettävä menetettynä vuonna Kosovon osalta, koska helmikuussa pidettyjen kansalliskokouksen säännöllisten vaalien jälkeen lainsäädäntöelintä tai hallitusta ei ole saatu toimintakuntoon. Vaikka kaikki kolme Kosovossa vuonna 2025 pidettyä vaalia – kaksi parlamentaarista ja yksi paikallinen – sujuivat rauhanomaisesti ja hallitusti, normaali poliittinen prosessi häiriintyi perinpohjaisesti. Tämän seurauksena useat poliittiset ja taloudelliset uudistukset jäivät junnaamaan paikoilleen, eikä Länsi-Balkanin kasvusuunnitelmaa voitu panna täytäntöön.

Kuten Euroopan parlamentin aiemmissa mietinnöissä on korostettu, Kosovo on edistynyt merkittävästi vaaliuudistuksissa, talouden häiriönsietokyvyn vahvistamisessa ja perusoikeuksien suojelussa. Oikeuslaitoksen uudistukseen, tiedotusvälineiden vapauteen, julkishallinnon tehokkuuteen ja julkisten palveluiden digitalisaatioon liittyy kuitenkin edelleen haasteita. On olennaisen tärkeää, että Kosovo sitoutuu jatkossakin kattaviin uudistuksiin ja osallistavaan hallintoon, jotta se voi edetä Euroopan yhdentymisen tiellä.

Moniin Kosovon haaste isiin liittyy historian painolastia, ja niiden ratkaiseminen vaatii koko alueen osallistumista EU:n laajempaan yhdentymisprosessiin. Pristinan ja Belgradin välinen vuoropuhelu käynnistettiin, jotta osapuolet voisivat löytää molempien kannalta hyväksyttävän kompromissin. Valitettavasti vuoropuhelu ei kuitenkaan tuottanut odotettuja tuloksia eikä ole edennyt käytännössä piiruakaan vuoden 2025 aikana. Olemattomaan tulokseen on osaltaan vaikuttanut myös se, että Kosovolla ei ole ollut hallitusta, jolla olisi ollut valtuudet ja toimivalta vuoropuhelun käymiseen, eikä tässä muodossa käytävillä neuvotteluilla ole tulevaisuudennäkymiä. Euroopan komission samoin kuin Euroopan parlamentin ja jäsenvaltioiden on todellakin tehtävä kaikkensa varmistaakseen, että Pristinan ja Belgradin välistä vuoropuhelua jatketaan uudella innolla. Erityisedustaja Peter Sörensenin toimeksiannon jatkaminen helmikuuhun 2028 saakka on näin ollen erittäin tervetullutta.

Euroopan unionin laajentuminen on ollut yksi EU:n suurimmista menestystarinoista, ja sen on jatkuttava. Laajentumisen suurempi geopoliittinen tavoite on poistaa niin sanotut harmaat alueet Euroopan kartalta. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan on aiheuttanut suuria muutoksia, joiden myötä Euroopan unionin on lisättävä valmiuttaan kohdata kilpailevat autoritaariset globaalit toimijat. Venäjä ja Kiina ovat osoittaneet toiminnallaan, että niillä on hyvin selkeitä intressejä Länsi-Balkanilla.

Kosovon yhdentyminen Eurooppaan on kaksisuuntainen prosessi: Euroopan unionin tuki on tarpeen, jotta Kosovo voi toteuttaa tarvittavat uudistukset. Viisumivapaus on entisestään vahvistanut ihmisten välisiä yhteyksiä ja kosovolaisten Eurooppa-perspektiiviä. Vuonna 2023 käyttöön otetut rankaisutoimenpiteet ovat kuitenkin vaikuttaneet erittäin kielteisesti Kosovon Eurooppa-näkymiin. Vaikka EU:n toimenpiteitä on vähitellen alettu lieventää, niiden vaikutus yhteiskuntaan on edelleen erittäin huolestuttava. Toimenpiteet vaikuttavat erityisesti moniin kansalaisyhteiskunnan organisaatioihin, kansallisiin vähemmistöihin sekä pk-yrityksiin, jotka ovat saaneet merkittävää operatiivista tukea EU:n ohjelmista. Toimenpiteillä voi myös olla kielteinen vaikutus Euroopan unionin uskottavuuteen Kosovon väestön keskuudessa.

Vaikka Euroopan unionin tuki on pysynyt hyvinkin merkittävänä, vaarana on edelleen, että se vähenee toimenpiteiden seurauksena.

Tällä mietinnöllä esittelijä pyrkii luomaan yleiskatsauksen tilanteeseen ja esittää Euroopan parlamentin arvion Kosovon nykyisistä ja lähitulevaisuuden suurimmista saavutuksista ja haasteista. Tässä mietinnössä ei ole tietenkään mahdollista käsitellä kaikkia ongelmakohtia ja haasteita. Yksi tärkeimmistä edellytyksistä tämän mietinnön laatimiselle oli mahdollisuus käydä tiedonhankintamatkalla Kosovossa ja tavata muun muassa kansalaisyhteiskunnan organisaatioita sekä kansallisten vähemmistöjen ja liike-elämän edustajia.